

BELÜGYMINISZTERIUM

SZEMÉLYÜGYI HELYETTES ÁLLAMTITKÁR

Tárgy: válaszlevél közérdekű bejelentéssel,
valamint jogszabály-értelmezésre irányuló
kérelemmel kapcsolatosan

Iktatószám: BM/13418-8 /2015.

Ügyintéző: Dr. Horváth Ádám István

Telefon: +361/441-1544

E-mail cím: istvan.adam.horvath@bm.gov.hu

Kis-Guczi Péter
elnök úr részére

Lánglovagok Egyesület

Budapest
Fogócska u. 3. fszt. 2.
1119

Tisztelt Elnök Úr!

Az Igazságügyi Minisztériumhoz 2015. június 10-i keltezéssel benyújtott közérdekű bejelentése és jogszabály-értelmezési kérelme tárgyában az alábbiakról tájékoztatom.

I. A közérdekű bejelentés vizsgálata

A közérdekű bejelentésében arra hívja fel a figyelmet, hogy ellentmondás van a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: 1996. évi XLIII. törvény) 65. § (2) bekezdése és (3) bekezdés b) pontja, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 294. § (1) bekezdés f) pontja szerinti rendelkezések között a munkavégzésre irányuló jogviszony fogalma tekintetében és javaslatot tesz ezen ellentmondás vizsgálatára. Ezzel kapcsolatosan jelzi, hogy ezt az ellentmondást a 2015. július 1-jén hatályba lépett, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) sem rendezti.

A panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény 1. § (3) bekezdése értelmében a közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja, továbbá a közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

Tekintettel arra, hogy az 1996. évi XLIII. törvény a közérdekű bejelentés megtételét követően, 2015. július 1. napján hatályát veszítette – így fogalmilag kizárt valamely más törvénnyel való ellentmondása –, a hivatkozott jogszabályi rendelkezés más jogszabállyal való koherenciájának vizsgálata mára már okafogyottá vált. A közérdekű bejelentést ezért az ezen törvényt hatályon kívül helyező Hszt., illetve annak 109. §-a vizsgálatával folytattuk le.

A közérdekű bejelentésben megjelölt ellentmondás vonatkozásában kiemelendő, hogy az ellentmondás legfeljebb csak látszólagos lehet. Az Mt. 294. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az ott szereplő értelmezések az „e törvény” – vagyis az Mt. – alkalmazásában határozzák meg az egyes fogalmak, kifejezések jelentését. Az Mt. szabályait a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományára csak akkor és annyiban kell alkalmazni, amennyiben a Hszt. az Mt. valamely rendelkezését kifejezetten alkalmazni rendeli [ilyen például a Hszt. 137. § (1) bekezdése vagy 290. § (1) bekezdése], de egyebekben az Mt. nem minősül a Hszt. háttérjogszabályának. Mindezek alapján az Mt. 294. § (1) bekezdés *f*) pontjában szereplő, a „*munkavégzésre irányuló jogviszony*” fogalma – külön utaló rendelkezés hiányában – nem köti a Hszt.-ben szereplő, egyébként még kifejezésében is eltérő, „*munkavégzéssel járó egyéb jogviszony*” és „*munkavégzésére irányuló egyéb jogviszony*” értelmezését.

Egyebekben a Hszt. 109. §-a az alábbiak szerint rendezi a kérdéskört.

A Hszt. 109. § (2) bekezdése szerint:

„A hivatásos állomány tagja – a (3)-(5) bekezdésben foglalt kivételekkel – csak engedéllyel létesíthet munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyt. Vezetői beosztást betöltő személy – az (5) bekezdésben foglaltak kivételével – munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyt nem létesíthet.”

Az idézett rendelkezés tehát eltérő előírásokat tartalmaz a beosztotti állomány és a vezetői beosztást betöltők vonatkozásában, ezért a két személyi kör esetében külön célszerű vizsgálni a kérdéskört.

1. A hivatásos állomány nem vezetői beosztást betöltő tagjai vonatkozásában a Hszt. 109. § (2) bekezdése kimondja, hogy a (3)-(5) bekezdésben foglalt kivétellel **csak engedéllyel létesíthetnek munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyt**. Kivételként fogalmazza meg a Hszt. azokat az eseteket, amikor az érintettek

- nem engedélyeztetni, hanem csak bejelenteni kell egyes jogviszonyok létesítését [Hszt. 109. § (3) és (4) bekezdés],
- sem engedélyeztetni, sem bejelenteni nem kell egyes jogviszonyok létesítését [Hszt. 109. § (5) bekezdés].

Ebből következően a hivatásos állomány beosztotti tagjának az (5) bekezdésben felsorolt tevékenységek esetén sem bejelentési, sem engedélyeztetési kötelezettsége nincsen, a (3)-(4) bekezdésben bejelentett tevékenységek esetében csak bejelentési kötelezettsége van, míg minden más esetben, amely **munkavégzéssel is együtt jár**, csak az erre irányuló engedély esetében folytathatja a tevékenységet.

2. A hivatásos állomány vezetői beosztást betöltő tagjai vonatkozásában a Hszt. 109. § (2) bekezdése kimondja, hogy az (5) bekezdésben foglalt kivétellel munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyt nem létesíthetnek. Kivételként pedig a Hszt. csak a szolgálati időn kívül végzett tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői és jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység folytatását, valamint a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony létesítését jelöli meg. Minden más, **munkavégzéssel járó jogviszony** tehát teljes tilalom alá esik a vezetői beosztást betöltők esetében.

II. A feltett jogszabály-értelmezési kérdések

A közérdekű bejelentésében, azzal egyidejűleg három kérdéssel kapcsolatosan jogszabály-értelmezést is kér. Ezen kérdésekkel kapcsolatosan az alábbiakról tájékoztatom.

Jelzem, hogy a fentiekben már jelzettek alapján, az 1996. évi XLIII. törvény 2015. július 1-jén történt hatályon kívül helyezésére tekintettel a jogszabály-értelmezést az ezen törvény helyébe lévő Hszt. vonatkozásában végeztük el.

1. Kérdésként fogalmazza meg, hogy a gazdasági társaságban létesített vezető tisztségviselői viszony, valamint gazdasági társaságban felügyelőbizottsági tagság tiltott-e a vezető beosztású hivatásosoknak, azaz ezen pozíciók munkavégzéssel járó egyéb jogviszonynak minősülnek-e.

A Hszt. már hivatkozott 109. § (2) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a vezetői beosztást betöltő személy – az (5) bekezdésben foglaltak kivételével – **munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyt nem létesíthet.**

A Hszt. 109.§ (2) bekezdése, továbbá (3) bekezdés b) pontja **gazdasági társaságban – munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak nem minősülő** – személyes közreműködési kötelezettséggel járó tagsági, felügyelőbizottsági tagsági vagy a **gazdasági társaságban vezetői tisztségviselői viszony létesítését nem zárja ki a vezető beosztású hivatásos állományú részére** (egyetemben a nem vezető beosztást betöltőkkel).

Mindezekre tekintettel **a vezető beosztásúak tekintetében gazdasági társaságban személyes közreműködési kötelezettséggel járó, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak nem minősülő tisztségviselői jogviszony jogszerűen betölthető, illetve végezhető (állami és magántulajdonú jogi személy esetében egyaránt)**, amennyiben közeli hozzátartozójukkal közvetlen irányítási, felügyeleti vagy ellenőrzési viszonyba nem kerülnek, illetve olyan gazdálkodó szervezettel sem kerülnek elszámolási viszonyba, amelyben közeli hozzátartozójuk tulajdoni hányada meghatározó, vagy a hozzátartozó az elszámolási viszonyra befolyással bíró tisztséget vagy munkakört látna el.

2. Kéri közölni, hogy ezen jogviszonyok – azaz a felügyelőbizottsági és a vezető tisztségviselői jogviszonyok – megkülönböztethetőek-e aszerint, hogy köztulajdonban álló gazdasági társaságról van-e szó.

A Hszt. 109. §-a semmilyen eltérő rendelkezést nem tartalmaz a gazdasági társaságok tulajdoni viszonyaitól függően, így az semmilyen formában nem befolyásolja az összeférhetlenség fennálltát.

3. Értelmezést kér annak tekintetében, hogy a törvény tiltása ellenére a cégbíróság bejegyezhet-e hivatásos szolgálati jogviszonnal rendelkező vezető gazdasági társaságban munkavégzésre irányuló, munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyra.

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 79. § 1. pontja alapján – figyelemmel a 81. § (2) bekezdés g) pontjára is – a bírósági cégeljárásra vonatkozó jogszabályok előkészítése az igazságügyért felelős miniszter hatáskörébe tartozik. Az Igazságügyi Minisztérium ezen, a feladatkörét érintő jogszabály-értelmezési kérdéssel kapcsolatosan az alábbi tájékoztatást adta:

„A cégbíróság cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárása kapcsán érdemes kiemelni, hogy a cégbíróság okiratok alapján dönt. Az eljárásban benyújtandó iratokat a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény mellékletei rögzítik. Kiemelhető, hogy a cégbírósághoz be kell nyújtani a vezető tisztségviselőknek, felügyelőbizottsági tagoknak a megválasztását elfogadó, az összeférhetlenségre is kiterjedő nyilatkozatát, vagyis a vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag nyilatkozatban vállal felelősséget azért, hogy jogszabály nem akadályozza a tisztség elfogadását.”

A fentiekén túlmenően szükségesnek tartjuk ugyanakkor kiemelni, hogy a Hszt. összeférhetlenségi szabályának, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény *(a továbbiakban: Ptk.)* gazdasági társaságok vezető tisztségviselőire, illetve felügyelőbizottsági tagságára vonatkozó összeférhetlenségi szabályának elkülönül a hatóköre, és azok jogkövetkezménye is:

- a Hszt. azt rögzíti, hogy mely tevékenységet nem – vagy csak engedélyezés, bejelentés mellett – folytathat az érintett és ennek be nem tartása a hivatásos szolgálati viszony fennállását érintheti,
- míg a Ptk. azt rögzíti, hogy mely tevékenység vagy körülmény fennállta zárja ki a vezető tisztségviselői jogviszony vagy felügyelőbizottsági tagsági jogviszony létrejöttét, így a Ptk.-ban rögzített összeférhetlenségi ok fennállta önmagában legfeljebb csak a gazdasági társasággal fennálló jogviszony létrejöttét vagy fenntartását zárhatja ki.

A Hszt. hatálya a hivatásos állomány tagjainak szolgálati jogviszonyára terjed ki, ennek megfelelően az összeférhetlenségi szabályok között arról rendelkezik, hogy a hivatásos állomány tagja mely jogviszonyokat nem, vagy csak engedéllyel, illetve bejelentési kötelezettség mellett létesíthet a hivatásos szolgálati jogviszonyának fennállása alatt. Ha a Hszt.-ben tilalmazott jogviszonyokkal kapcsolatos összeférhetetlen helyzet merül fel, az érintett a Hszt.-ben foglalt rendelkezések alapján vagy megszünteti az összeférhetlenséget a törvény alapján rendelkezésére álló határidőben vagy az összeférhetlenség megszüntetésének elmulasztása esetén a hivatásos szolgálati jogviszony a törvény erejénél fogva megszűnik.

A Ptk. a fentiekkel ellentétben – a szabályozott jogviszonyokra tekintettel – természetesen nem azt rögzíti, hogy a hivatásos állomány tagja mely tevékenységet nem folytathat, hanem azt, hogy kik nem lehetnek gazdasági társaság vezető tisztségviselői [Ptk. 3:22. § (4)-(6) bekezdése], illetve felügyelőbizottsági tagjai [Ptk. 3:26. § (2) bekezdése]. Ezen szabályok alapján nem lehet vezető tisztségviselő az,

- akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélték, amíg a büntetett előléthez fűződő hátrányos következmények alól nem mentesült,
- az, akit e foglalkozástól jogerősen eltiltottak,

- akit valamely foglalkozástól jogerős bírói ítélettel eltiltottak, az ítéletben megjelölt tevékenységet folytató jogi személynél, az eltiltás hatálya alatt,
- akit eltiltottak a vezető tisztségviselői tevékenységtől, az eltiltást kimondó határozatban megszabott időtartamig, és nem lehet a felügyelőbizottság tagja az,
- akivel szemben a vezető tisztségviselőkre vonatkozó kizáró ok áll fenn,
- aki vagy akinek a hozzátartozója a jogi személy vezető tisztségviselője.

A cégbíróságnak a cégeljárás során a Ptk-ban szereplő összeférhetlenségi okok fennálltát kell vizsgálnia.

A fentiekből következően az állapítható meg, hogy

- a vezető tisztségviselői jogviszony vagy felügyelőbizottsági tagsági jogviszony szempontjából vizsgálva a kérdést nem áll fenn összeférhetlenség a hivatásos állomány vezetői beosztást betöltő tagjaival szemben, a Ptk. erre irányuló kizáró okot nem tartalmaz, vagyis a gazdasági társasággal ezen jogviszonyok létrejöttét nem zárja ki sem a hivatásos szolgálati jogviszony, sem az annak keretében ellátott vezetői beosztás, ezen jogviszonyokkal tehát a hivatásos szolgálati jogviszony nem összeférhetetlen;
- míg a hivatásos szolgálati jogviszony szempontjából vizsgálva a kérdést a Hszt. rendelkezései alapján amennyiben a hivatásos állomány tagja bármely összeférhetetlen jogviszonyt létesít, akkor a Hszt. 110. §-ának rendelkezései szerint az érintett vagy megszünteti az összeférhetlenséget, vagy a hivatásos szolgálati jogviszonya az erre nyitva álló határidő elteltével a törvény erejénél fogva megszűnik.

Tájékoztatom, hogy az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozata és a Legfelsőbb Bíróság joggyakorlata szerint a minisztériumi szervektől származó, jogi iránymutatást tartalmazó állásfoglalás, így a jelen állásfoglalás jogi kötőerővel nem bír, arra egyedi bírósági vagy hatósági eljárásokban hivatkozni nem lehet.

Budapest, 2015. augusztus 24.

Tisztelettel:

Zsinka András
helyettes államtitkár